

7 Fort Liefkenshoek

Om Antwerpen te beschermen tegen de Spaanse troepen werd eind 16de eeuw Fort Liefkenshoek gebouwd. Samen met Fort Lillo – aan de andere kant van de Schelde – bood het fort controle over de scheepvaart. Indien nodig konden de Antwerpenaren de rivier hier afsluiten.

Het fort wisselde in de loop der tijd verschillende kerens van eigenaar en van functie. Zo diende het als quarantainestation, marinebasis en als vakantieoord voor beroepsmilitairen. Ervaar de woelige tijden van het verdedigingsbouwwerk in het interactieve belevingscentrum, beklim de uitkijktoren voor een adembenemend uitzicht of kom op adem in de gezellige taverne.

48 Proef de Waaslandhaven

Fietsknooppunten:

15 11 10 8 1 69 67 12 14
17 15

Op deze route maak je kennis met heel wat verschillende aspecten van de haven: je ontdekt de Scheldenatuur, je kunt uitwaaien in de polders, of een wedstrijdje om-ter-snelst houden met de reuzegrote containerschepen die je ziet voorbijvaren. En wie weet spot je wel een zeldzame vogel? Kortom: hier snuif je de sfeer van de haven op!

19 Drijdijck

Op de dijken rond het natte natuurgebied Drijdijck is het heerlijke fietsen en wandelen. Drijdijck werd aangelegd als compensatie voor het Deurganckdok. Het landschap bestaat uit een grote plas, een weidevogelgebied en nat grasland. Jaarlijks strijken er massa's vogels naar om te broeden, te overwinteren of naar voedsel te zoeken. Vogels als de slobeend, smient, kievit en tureluur voelen zich hier opperbest. Vanop het kijkplatform van het Spaans Fort heb je een mooi uitzicht over dit stukje boeiende natuur.

44 Kieldrechtsluis

Hou even halt aan de grootste sluis ter wereld. De Kieldrechtsluis, die het Deurganckdok met het Waaslandkanaal verbindt, is liefst 500 meter lang, 68 meter breed en bijna 18 meter diep. Het Deurganckdok is het grootste getijdendok ter wereld. De grootste enkelvoudige containerterminal van Europa bevindt zich hier.

10 Kennismaking met de haven

Deze route wijkt af van het fietsnetwerk.

Start: fietsknooppunt 54

Je fietstocht start op de plek waar de oude en de nieuwe haven samenkomen. Laat je verrassen door de historische Royerssluis en bruggen en door de imposante architectuur van het Havenhuis. Een ideale route om een indruk op te doen van de polyvalente functies van de Antwerpse haven.

1 Havenhuis

Het imposante Havenhuis is de hoofdzetel van het Havenbedrijf Antwerpen. Verleden en toekomst van Antwerpen en de haven smelten samen in dit bijzondere ontwerp van architecte Zaha Hadid. Onderaan zie je de beschermde brandweerkazerne uit 1922. De moderne nieuwbouw erbovenop heeft de vorm van een schip en glinstert als een diamant.

Boek een rondleiding door het Havenhuis via portofantwerp.com/havenhuis.

30 Natuur, landbouw & haven: unieke drie-eenheid

Fietsknooppunten:

13 17 14 12 60 64 65 13

Deze route wijkt af van het fietsnetwerk tussen 65 en 13 en volgt de Emmaweg.

In een oogopslag zie je wat dit gebied zo bijzonder maakt. Nergens is de combinatie natuur, landbouw en haven zo nadrukkelijk aanwezig als in deze bocht van de Schelde. Fietsen door het Grenspark Groot-Saefinghe met de bedrijvigheid van een wereldhaven op de achtergrond: uniek!

Op deze route ontdek je hoe het landschap gewapend wordt tegen de gevolgen van de klimaatverandering: met nieuwe dijken aan de ene en een ontpollering aan de andere kant.

Beyond Borders

Zin in een grotere lus? Je kunt deze route uitbreiden met de Beyond Borders-fietsroute van Toerisme Waasland (64,4 km).

14 Radartoren 'Ouden Doel'

In de schaduw van de koeltorens van de kerncentrale staat de 8 meter hoge radartoren 'Ouden Doel'. Beklim de toren en geniet van een indrukwekkend 360°-panorama op de haven, de Schelde en de weidse polders.

De radartoren maakt deel uit van een keten van onbemande radartorens en bemande verkeerscentrales langs de Schelde: de Schelderadarketen. Die leidt het scheepvaartverkeer op de Westerschelde in goede banen.

46 Royerssluis

De Royerssluis werd gebouwd in 1907 en is vernoemd naar de stadsingenieur Gustaaf Royers. Het was de eerste moderne sluis die van meet af aan elektrisch werd aangedreven. Tegenwoordig maken vooral de kustvaart en jachten gebruik van de sluis. Ook de schepen die deelnemen aan de spectaculaire 'Tall Ships Races' passeren hier.

33 Putten Weiden

34 Putten West en Zoetwaterkreek

In de natte, zilte graslanden van Putten Weiden staan wel 200 verschillende plantensoorten. Je vindt er zeldzame planten met al even uitzonderlijke namen als zilte greppelrus, schorrenzoutgras en blauw kweldergras. Hier vlak naast ligt het natuurgebied Putten West. De polderbodem werd er afgegraven zodat er zich natte weilanden en een zoetwaterkreek vormden.

Beide natuurgebieden zijn een waar vogelparadijs. 's Zomers vind je er weidevogels zoals de kluut en de tureluur. 's Winters merk je vooral de smient, kolgans en grauwe gans op.

60 Uitwaaien langs Schelde- en polderland

Deze route wijkt af van het fietsnetwerk.

Voor echte fietsfanaten is deze route een uitgelezen kans om het volledige havengebied op de rechteroever te leren kennen. Je rijdt langs de Schelde, bijna tot aan de Nederlandse grens. Op de terugweg wisselen natuurgebieden en havenzichten elkaar af.

52 Graffiti op waterkeringsmuur Sigmaplan

De 900 meter lange waterkeringsmuur aan de Scheldelaan werd door maar liefst 80 graffitikunstenaars versierd met prachtige kunstwerken, in de meest uiteenlopende thema's. De muur werd geplaatst in het kader van het Sigmaplan, om de bedrijven te vrijwaren van wateroverlast bij extreem hoge waterpeilen op de Schelde.

30 Door het hart van de haven

Deze route wijkt af van het fietsnetwerk – inclusief gebruik van de fietsbus over het Kanaaldok.

Krijg een geweldig beeld van de haven in al haar facetten. Je passeert tal van containerterminals, chemiebedrijven en terreinen met rollen staal, hout en andere zware ladingen. Onderweg tel je maar liefst 18 dokken, 5 bruggen en 3 sluisen.

Het grootste deel van de fietspaden op deze route is de afgelopen jaren vernieuwd: comfort verzekerd dus!

8 Fort Lillo

Fort Lillo dateert van 1580, net als Fort Liefkenshoek aan de overkant van de Schelde. Beide behoren tot de oudste forten rond Antwerpen. Door de havenuitbreiding verdween het dorpje Lillo in de jaren 60, maar het fort hield moedig stand. Vandaag telt het piepkleine dorpje Lillo-Fort een dertigtal inwoners, al trekt het in de zomer veel dagjestoeristen aan.

Hou zeker halt aan het poldermuseum, de Sint-Benedictuskerk of de historische witte molen de Eenhoorn. Zin in nog meer forten? Neem dan een kijkje op fortengordels.be!

42 Boudewijnsluis

De Boudewijnsluis werd in 1955 gebouwd naast de Van Cauwelaertsluis om het toenemende scheepsverkeer op te vangen. Tot in de jaren 1970 was de Boudewijnsluis de drukst bezette sluis in Antwerpen.

48 Van Cauwelaertsluis

De Van Cauwelaertsluis trad in 1928 in werking. Ze heette toen nog Kruisschanssluis. De sluis kwam er om de steeds groter wordende schepen veilig door te laten. In 1962 kreeg ze haar huidige naam, naar voormalig Antwerps burgemeester Frans Van Cauwelaert. De sluis is voornamelijk bedoeld voor de binnenvaart.

28 De Kuifeend

Te midden van het rangeerstation Antwerpen-Noord ligt 'de eendenhemel op aarde': het natuurgebied de Kuifeend en de Grote Kreek. Het bevindt zich pal op de trekroute van de vele vogels die in het noorden broeden en in het zuiden overwinteren. De graslanden, het rietmoeras en het open water zijn een gedroomd plekje voor watervogels zoals – je raadt het al – de kuifeend. In de winter kun je hier tussen de 4.000 en 5.000 vogels spotten!

Geniet van al die natuurpracht vanuit de twee kijkhutten en vijf kijkwanden.

50 't Boomke

Langs de Schelde staat 't Boomke, een duurzaam kunstwerk in cortenstaal met een haiku van kunstenaar en schrijver Geert De Kockere. 't Boomke is een oude zeemanstraditie. Het oriëntatiepunt wees eeuwenlang de weg aan schippers die Antwerpen naderden of de haven verlieten. Als beloning voor de verre reis of om zichzelf moed te geven voor een nieuw avontuur, dronken ze op dit punt een glaasje rum of rookten een pijp tabak.

MET DE FIETS NAAR DE OVERKANT VAN DE SCHELDE? NEEM DE FIETSBUS!

Neem gratis de fietsbus en steek vlot het Kanaaldok of de Schelde over. De bus rijdt elke dag door de Tijmsmans- en Liefkenshoektunnel, vier keer per uur tijdens de piekuren en één keer per uur in de daluren. Reserveren is niet nodig. Het aantal plaatsen is beperkt, het kan dus zijn dat je tijdens de piekuren even moet wachten op de volgende bus.*

4 haltes:

- Waaslandhaven-Noord (Oudedijk)
- Tolplein
- Scheldelaan
- Noorderlaan

portofantwerp.com/fietsbus

NEEM JE OOK JE VERREKIJKER OF FOTOTOESTEL MEE?

Naar vogels speuren

In en om Havenland barst het van de natuurgebieden – een waar paradijs voor dieren en planten. Je fietst langs prachtige stukken natuur, dus neem onderweg de tijd om vogels te spotten. Hoe langer je kijkt, hoe meer je er zal ontdekken.

Schepen spotten

Baggerboten, rorosschepen, containerschepen, olietankers, sleepboten, binnenschepen, cruiseschepen ... Al die vaartuigen kun je in de haven vanaf slechts enkele meters afstand bewonderen. Op de kaart staan een aantal interessante punten om schepen te spotten. Hoeveel mastodonten tel jij?

Vogelliefhebber of schepenspotter? Download een uitgebreide spotterskaart op havenland.be.

Welkom in Havenland

Vijf fietslussen in en rond de haven van Antwerpen

1001 X VERWONDERLIJK

Haven van Antwerpen

- 12.000 ha
- 7 sluisen
- 24 bruggen
- 40 dokken
- 169 km kades
- 358 km wegen
- 900 bedrijven
- 1.000 km pijpleidingen
- 1.047 km spoorrails
- 144.000 jobs
- 40 zeeschepen en 155 binnenschepen per dag

OF NEEM DE WATERBUS! DIE BRENGT JOU EN JE STALEN ROS VLOT VAN EN NAAR DE STAD EN DE HAVEN.

DeWaterbus vaart van Lillo tot in Hemiksem en doet onderweg 6 andere haltes aan. Een ticket of dagkaart koop je bij de steward aan boord.*

8 haltes:

- Lillo
- Liefkenshoek
- Kallosluis
- Zwijndrecht
- Sint-Anna
- Steenplein
- Kruikebeke
- Hemiksem

dewaterbus.be

DE WATERBUS

* Tijdens piekuren krijgt woon-werkverkeer voorrang.

Fietsroutes

- 10 KM Kennismaking met de haven
- 30 KM Natuur, landbouw & haven: unieke drie-eenheid
- 30 KM Door het hart van de haven
- 48 KM Proef de Waaslandhaven
- 60 KM Uitwaaien langs Schelde- en polderland

Infopunten

- 1 Havenhuis
- 2 MAS Havenpaviljoen
- 3 Infokeet Hedwige-Prosper
- 4 Bezoekerscentrum Saeftinghe

Erfgoed en musea

- 5 Brits monument WOII
- 6 DNA van de Polder
- 7 Fort Liefkenshoek
- 8 Fort Lillo
- 9 Fototentoonstelling ITC Rubis
- 10 Kerk van Oosterweel
- 11 MAS - Museum aan de Stroom
- 12 PolderMAS
- 13 Poldermuseum
- 14 Radartoren 'Ouden Doel'
- 15 Spaans Fort
- 16 Witte molen de Eenhoorn

Natuurgebieden

- 17 Bospolder en Ekers Moeras
- 18 Doelpolder Noord
- 19 Drijdijck
- 20 Galgeschoor
- 21 Groot Buitenschoor
- 22 Groot Rietveld
- 23 Grote Geule
- 24 Grote Kreek
- 25 Haasop
- 26 Hedwige-Prosperproject
- 27 Ketenisseschor
- 28 De Kuifeend
- 29 Lillo-Potpolder
- 30 Lisdodde en Melkader
- 31 Opstalvallei
- 32 Paardenschor
- 33 Putten Weiden
- 34 Putten West en Zoetwaterkreek
- 35 Put van Ekeren
- 36 Rietveld Kallo
- 37 Schor Ouden Doel
- 38 Verdrongen Land van Saeftinghe
- 39 Verrebroekse Plassen
- 40 Vlake van Zwijndrecht

Tunnels en sluizen

- 41 Berendrechtsluis
- 42 Boudewijnsluis
- 43 Kallosluis
- 44 Kieldrechtsluis
- 45 Liefkenshoektunnel
- 46 Royerssluis
- 47 Tijsmantunnel
- 48 Van Cauwelaertsluis
- 49 Zandvietsluis

Andere

- 50 't Boomke
- 51 Vleermuistoren
- 52 Waterkeringsmuur Sigmaphan

LEGENDE

- 1 Fietsknooppunt
- 🦋 Vogels spotten
- 🚢 Schepen spotten
- ☕ Horeca
- 🏕️ Picknickplaats
- 🚲 Halte Fietsbus
- ⚓ Halte DeWaterbus

Vijf fietslussen in en rond de haven

Spring op je fiets en ervaar de bijzondere contrasten in en rond de haven! Ongerepte polders en uitgestrekte Scheldenatuur wisselen af met grote sluizen, containerschepen en industrie. Welke thematische fietsroute kies jij?

